

موضوع:

خود مراقبتی ختنه و مآتومی

تهیه و تدوین:

واحد آموزش به بیمار

مرکز آموزشی درمانی آیت الله کاشانی شهرکرد

سال ۱۴۰۳

خود مراقبتی ختنه و مآتومی

واحد آموزش به بیمار بیمارستان آیت الله کاشانی شهرگرد

دستورالعمل آموزش خودمراقبتی ختنه و مآتومی

همکار محترم پرستاری بیمارستان با توجه به دستورالعمل جامع خودمراقبتی و آموزش بیمار، الزامی است آموزش بیمار حین بستری و ترخیص **ختنه** طبق این دستورالعمل و حداقل محتوای زیر انجام گیرد.

نیازهای آموزشی ختنه و مآتومی
آمادگی قبل از عمل و بعد از آن
مراقبت از زخم بعد از عمل و نوع پانسمان
زمان استحمام و نحوه استحمام
تسکین درد بعد از عمل
علائم هشدار غیر طبیعی بعد از ختنه (تب ، قطره قطره آمدن ادرار ، خونریزی و تورم و خروج چرک از محل بخیه)
علائم و نشانه های طبیعی بعد از عمل
زمان افتادن حلقه در ختنه
بهداشت ناحیه تناسلی
علائم هشدار مآتومی (کاهش فشار ادرار، باریک شدن جریان ادرار، خون زیاد در ادرار ، قطع و وصل شدن ادرار، سوزش ادرار و تکرر ادرار، عدم تخلیه کامل ادرار، تب و ترشح چرکی از مجرا)
رژیم غذایی بعد از عمل (پیشگیری از یبوست)

ختنه به روش جراحی :

نوعی عمل جراحی است که در آن پوست روی ختنه گاه برداشته می شود. ختنه به دو روش جراحی و استفاده از حلقه انجام می شود.

مراقبتهای بعد از عمل ختنه به روش جراحی:

- ✓ برای برداشتن پانسمان بعد از سه روز کودک را در لگن آب ولرم به مدت 15 دقیقه نشانده تا پانسمان جدا شود در صورتیکه جدا نشد این کار را دوباره تکرار کنید.
- ✓ محل برش در ابتدا قرمز و متورم و حساس بوده که بتدریج بهبود می یابد.
- ✓ نوک مجرا را با پماد تتراسیکلین روزی دو مرتبه چرب نمایید.
- ✓ بخیه ها جذبی می باشد و به مدت 7-10 روز بعد خودش خواهد افتاد و نیازی به کشیدن نمی باشد.
- ✓ تا سه روز نباید کودک را به حمام برد.
- ✓ در صورت استفاده از پوشک آن را شل ببندید و بهتر است از یک سایز بزرگتر استفاده نمایید.

خود مراقبتی ختنه و مآتومی

واحد آموزش به بیمار بیمارستان آیت الله کاشانی شهرگرد

- ✓ چرک خشک کن تجویز شده توسط پزشک را طبق دستور مصرف نمایید.
- ✓ برای کنترل درد کودکتان می توانید شربت، شیاف، قره استامینوفن هر 4 ساعت استفاده نمایید.
- ✓ در ختنه به روش حلقه یک هفته بعد باید به پزشک مراجعه نمایید.
- ✓ معمولاً بعد از یک هفته حلقه می افتد.
- ✓ حتماً قبل از ترک بیمارستان نوزاد شما یک بار ادرار کرده باشد.

ختنه به روش حلقه :

تکنیک ختنه با حلقه یا ختنه با حلقه پلاستیلی یکی از رایج ترین متدهای ختنه نوزادان می باشد. استفاده از شیوه ختنه با حلقه کم خطرتر از روش ختنه سنتی بوده و تا ۳ ماهگی برای نوزاد قابل انجام است. از دیگر ویژگی های این شیوه که به محبوبیت آن میان پزشکان و والدین نیز افزوده است، ایجاد خونریزی کم تر در زمان استفاده از آن و همچنین شیوه های مراقبتی ساده تر پس از عمل آن است. جهت انجام ختنه به روش حلقه ابتدا مسکنی به صورت موضعی یا تزریقی روی کودک اعمال می شود؛ برای رفع احساس ناراحتی احتمالی در کودک نیز، در صورت نیاز به او آب قند داده می شود. برای ختنه با حلقه، یک رینگ همسایز کودک، زیر پوست ختنه گاه قرار می گیرد، سپس پزشک پوست ختنه گاه را از آلت کودک جدا می کند، بخیه نیز از خونریزی جلوگیری خواهد کرد. رینگ یا حلقه روی پوست ختنه گاه بین ۷ تا ۱۰ روز باقی می ماند، طی این مدت پوست ختنه گاه کودک تیره شده و در نهایت خواهد افتاد.

مراقبت های بعد از عمل ختنه به روش حلقه :

1. در ۲۴ ساعت اول بهتر است از پوشک یک سایز بزرگ تر استفاده کنید.
2. آلت کودک را در هر بار عوض کردن پوشک او با آب گرم بشویید.
3. از دستمال کاغذی برای پاک کردن یا خشک کردن آلت کودک استفاده نکنید
4. برای اینکه آلت کودک به پنبه ریز یا پوشک او نجسید، به مدت دو هفته از وازلین یا نفوسپورین استفاده کنید
5. نباید رینگ یا حلقه را به صورت دستی بکشید، رینگ بعد از ۷ الی ۱۰ روز خشک شده و خواهد افتاد.
6. طبق تجویز پزشک از آنتی بیوتیک کمک بگیرید.

در صورت بروز علائم زیر به پزشک مراجعه نمایید:

1. تب ولرز
2. قطره قطره ادرار کردن
3. خونریزی از محل ختنه به صورت چکه چکه کردن
4. تورم شدید و خروج چرک از محل ختنه
5. در صورتیکه نوزاد به روش حلقه ختنه شده باشد، اگر بعد از یک هفته حلقه نیفتاد یا در صورت خونریزی یا تورم و درد شدید یا بی حالی نوزاد یا عدم دفع ادرار بعد از 24 ساعت باید فوراً به پزشک مراجعه نمایید.

خود مراقبتی ختنه و مآتومی

واحد آموزش به بیمار بیمارستان آیت الله کاشانی شهرگرد

مآتومی (ترمیم مجرای ادرار):

- ✓ مجرا یک تیوب(لوله) است که ادرار را از مثانه به خارج هدایت می کند.
- ✓ تنگی مجرا یک حالت و وضعیت پزشکی است که اساسا مردان را مبتلا می کند.

چه عواملی باعث تنگی مجرا می شوند؟

- ✓ تنگی مجرا باعث می شود که ادرار خوب تخلیه نشود، این حالت معمولا به علت التهاب بافت مجرا و ایجاد بافت غیر طبیعی در مجرا به نام اسکار می ماند.
- ✓ بافت اسکار می تواند به علت های متعددی بوجود آید.
- ✓ بچه هایی که جراحی برای عمل هیپوسپادیس (مجرا در محل غیر طبیعی) داشته اند و مردانی که سابقه عمل جراحی اورولوژی یا سونداژ داشته اند، شانس ابتلا به تنگی مجرا را خواهند داشت.
- ✓ کسانی که از ارتفاع بلند می افتند، در معرض تنگی مجرا هستند. از مثال های فوق می توان از روی زین اسب افتادن یا ضربه به زیر کیسه بیضه (اسکروتوم) را نام برد.

تنگی مجرا باعث علائم متعددی می شود:

بعضی علائم تنگی مجرا شامل:

- ✓ ترشح مجرا
- ✓ تورم و درد آلت
- ✓ وجود خون در منی یا ادرار
- ✓ عدم توانایی در ادرار کردن
- ✓ کاهش فشار ادرار یا کاهش حجم ادرار
- ✓ بطور ناگهانی برای ادرار کردن به توالت رفتن
- ✓ درد یا سوزش موقع ادرار کردن
- ✓ درد در ناحیه لگن یا پایین شکم
- ✓ در معاینه بیمار، پزشک ممکن است چند نکته را متوجه شود، ترشح مجرا، وجود سفتی در آلت(مجرا)، قرمزی پوست آلت در محل تنگی

علل تنگی مجرا:

- ترمیم ناموفق هیپواسپادیس
- ضربه
- سوندگذاری طولانی مدت
- بعد از ختنه
- شکستگی لگن به علت تصادف
- اشعه درمانی به ناحیه لگن
- جراحی پروستات

خود مراقبتی ختنه و مآتومی

واحد آموزش به بیمار بیمارستان آیت الله کاشانی شهرگرد

مراقبت‌های بعد از عمل :

- ✓ برای جلوگیری از یبوست (شکم سفت کار می کند) به دلیل استراحت زیاد ، خوردن مایعات و غذاهای فیبردار (مثل هویج ، کاهو ، سبزیجات و ...) توصیه می شود.
- ✓ مصرف مایعات زیاد بخصوص آب تا جایی که رنگ ادرار بیرنگ و سفید شود به پیشگیری از عفونت و به باز نگه داشتن مجاری کمک می کند.
- ✓ توجه کنید که رنگ ادرار نباید زرد پررنگ باشد، اگر ادرار بیمار کم بود یا تغییری در ادرار کردن مشاهده نمودید به پزشک یا پرستار اطلاع دهید.
- ✓ بهداشت ناحیه عمل بسیار مهم است. لذا شست و شوی روزانه ی محل عمل بسیار مهم است.
- ✓ در صورت داشتن سوند، سوندها باید تمیز باشند و هیچ گونه ترشحاتی به آنها نچسبیده باشد.
- ✓ استفاده از پماد آنتی بیوتیک دوبار در روز به مدت یک هفته و یک بار در روز به مدت دو هفته بعد
- ✓ در دفعات اول ادرار کردن احساس سوزش وجود دارد که تا 1-2 روز بعد به تدریج برطرف می شود.

در صورت بروز این علائم به پزشک مراجعه کنید:

1. کاهش فشار ادرار
2. باریک شدن جریان ادرار
3. خون زیاد در ادرار
4. قطع و وصل شدن ادرار
5. سوزش ادرار و تکرر ادرار
6. عدم تخلیه کامل ادرار
7. تب و ترشح چرکی از مجرا